

AZ EGÉSZSÉGMŰVELTSÉG, EGÉSZSÉGMAGATARTÁS DIAGNOSZTIKUS MÉRÉSÉNEK LEHETŐSÉGE OKTATÁSI KÖRNYEZETBEN

Nagy Lászlóné

SZTE TTK Biológiai Szakmódszertani Csoport, MTA-SZTE Képességkutató Csoport

Kulcsszavak: egészségműveltség, egészségmagatartás, diagnosztikus mérés

Napjainkban egyre sürgetőbb társadalmi igényként fogalmazódik meg az egészségműveltség, egészségmagatartás fejlesztése, melynek megvalósításában kiemelkedően fontos szerepet tölthet be az iskola, mivel ott minden gyermek elérhető (Ander, 1986; Barabás, 2006). Az egészségtámogató iskola segít a tanulók egészségműveltségének, egészségmagatartásának kiépítésében (Lee és mtsai, 2007). Több nemzetközi jó példa is igazolja, hogy egy kellő részletességgel kidolgozott egészségműveltség-koncepció és az iskolai oktatáshoz kapcsolódó, körültekintően kidolgozott részletes egészségnevelési standardok megalapozhatják az egészségtámogató iskola kialakítását.

Magyarországon az elmúlt évek tantervi reformját követően a központi tantervekben (NAT, kerettantervek) mint keresztterületi terület kiemelt helyet kapott az egészségtudatos magatartásra nevelés, és a kétszintű biológia érettségi vizsgának is fontos részét képezi az Ember és egészsége című témakör anyaga. 2004-től kezdve az iskolák pedagógiai programjának részét kell, hogy képezze az egészségnevelési program. A tanulók egészségműveltségének, egészségmagatartásának oktatási környezetben való diagnosztikus mérését lehetővé tevő fogalmi és értékelési kereteket és a részletes egészségnevelési standardokat azonban még foglalmazták meg. Ezek kidolgozásához elengedhetetlen a kapcsolódó nemzeti és nemzetközi szakirodalmak, dokumentumok tanulmányozása, elemzése. E feltáró munka eredményeiről számol be az előadás.

Először értelmezzük az egészségműveltség, egészségmagatartás fogalmakat, bemutatjuk kapcsolatukat a természettudományos műveltség és a műveltség fogalmakkal, majd tisztázzuk összetevőiket, tartalmi dimenzióikat. Ezt követően kerül sor az áttekintett nemzeti egészségnevelési standardok ismertetésére. Közös jellemzőjük, hogy leírják az elvárásokat arra vonatkozóan, mit kell tudniuk és mire kell képesnek lenniük a tanulóknak megadott iskolaszakaszok végén a személyes, családi és közösségi egészség elősegítéséhez. Keretet adnak a tantervek fejlesztéséhez, kiválasztásához, a tanításhoz és a tanulók méréséhez az egészségnevelés különböző területein. A standardokhoz különböző iskolaszakaszokra megadott teljesítési indikátorok tartoznak, melyek lehetővé teszik a tanulóknak, tanároknak és szülőknek, hogy megállapítsák a tanulók előrehaladását az egészségműveltség eltérő aspektusait közvetítő különböző tantervi (és azon kívüli) területeken.

Kutatásunk következő állomása a magyarországi központi tantervekhez illeszkedő nemzeti értékelési keretrendszer és egészségnevelési standardok, indikátorok kidolgozása lesz a 2., 4. és 6. évfolyam végére, majd ezt követi a standardokat lefedő feladatok, mérőeszközök kifejlesztése. Ezek lehetnek az első lépések afelé, hogy iskoláink egészségtámogató iskolákká és diákjaink egészségművelt, felelős állampolgárokká váljanak.

A vizsgálatot a TÁMOP 3.1.9/08/01 pályázat, az SZTE Oktatáselméleti Kutatócsoport és az MTA-SZTE Képességkutató Csoport támogatta.